

JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ YÖNETMELİĞİ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 12/12/2016 **No** : 2016/9741
Dayandığı Kanunun Tarihi : 10/3/1983 **No** : 2803
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 21/1/2017 **No** : 29995
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 **Cildi** : 58

25/10/2019 tarihli ve 30929 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 24/10/2019 tarihli ve 1721 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.

BİRİNCİ KISIM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; jandarmanın teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını, diğer makamlarla ilişkilerini, birlikte çalışma ve işbirliği esasları dahil komuta ve kontrol ilişkilerini düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 24 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Asayiş: Hukuka uygun ve gerekli önlemlerin alınması sonucu, Devlete, topluma, kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlike, kaza ve sabotajların söz konusu olmadığı bir ortamı, düzensizlik ve karışıklıkların önleniği, hayatın normal akışının sağlandığı hali, dirlik ve düzenin varlığı konusunda kamuda oluşan yerleşik ve yaygın inancı,
- b) Bakan: İçişleri Bakanını,
- c) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- ç) Emir: Göreve ait bir talep ya da yasağın söz, yazı ve sair suretle ifadesini,
- d) Emniyet: Devlete, topluma, kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlike, kaza ve sabotajları önlemek için alınan hukuka uygun önlemlerin tümünü ve bu önlemlerin alınmış bulunduğu hali,
- e) Genel kolluk: Kamu düzeninin korunmasını sağlayan, mevzuatla verilen görevleri yerine getiren ve silah kullanma yetkisini haiz Bakanlığa bağlı jandarma, sahil güvenlik ve polisi,
- f) Görev: Mevzuat gereğince yapılması ya da yapılmaması öngörülen hususlar ile amir tarafından verilen emirleri,
- g) Jandarma asayiş komando birlikleri: Gerektiğinde bağlı olduğu il jandarma komutanlığının diğer birliklerini takviye etmek, her türlü toplumsal olaylara süratle müdahale etmek, terörle mücadele faaliyetlerini yürütmek, takip ve tenkil hareketini yürütmek amacıyla Bakanlıkça gerek görülecek yerlerde konuşlandırılan genel kolluk birliklerini,
- ğ) Jandarma asayiş noktası: İhtiyaç üzerine mülki amirin onayı ile emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunması amacıyla geçici olarak teşkil edilen jandarma birimini, ⁽¹⁾
- h) Jandarma kriminal birimleri: Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı (JKDB), Jandarma kriminal laboratuvar amirlikleri, olay yeri inceleme timleri (OYİT), patlayıcı madde imha timleri ile kriminal alanda görev yapacak diğer özel maksatlı (felaket kurbanlarını kimliklendirme ve benzeri) timleri,

(1) 4/4/2020 tarihli ve 31089 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2361 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “Jandarma hizmet merkezi” ibaresi “Jandarma asayiş noktası” şeklinde değiştirilmiştir.

ı) Jandarma komando birlikleri: Jandarma Genel Komutanlığının ihtiyatını oluşturmak üzere gerektiğinde mahalli jandarma birliklerinin gücü dışına çıkan toplumsal olaylara müdahale etmek ve terörle mücadele faaliyetlerini yürütmek amacıyla Bakanlıkça gerek görülen yerlerde konuşlandırılan birlikleri,

i) Kamu düzeni: Emniyet ve asayiş, huzur ve sükun, genel sağlık ve genel ahlak unsurlarından oluşan, hak ve hürriyetlerin tam olarak kullanımına elverişli ortamı,

j) Kapalı yerler: Konut, işyerleri ve eklentileri ile bunların dışında olsa bile zilyedinin rızası bulunmadıkça girilmemesi gerektiğini belirtir şekilde etrafı çit, parmaklık, duvar ve benzeri engellerle çevrili yerleri (depo, ardiye, geçici yatma yerleri, deniz araçlarında şahsi maksatla kullanılan kamara ve oda benzeri alanları),

k) Konuş: Birlik ve kurumların, hizmet barınma, eğitim, tatbikat ve harekata hazırlanma bakımından bulunduğu yeri,

l) Mülki amir: İllerde vali, ilçelerde kaymakamı,

m) Özel kolluk: Devlet ve yetkili diğer kamu tüzel kişilerin, özel kanunlar çerçevesinde kurulup teşkilatlandırılan, kendi görev alanında güvenliği sağlamak amacı taşıyan ve jandarma, sahil güvenlik ve polis dışındaki kolluk birimlerini, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Bağlılık, Teşkilat, Kuruluş ve Konuşlanma

Bağlılık

MADDE 4- (1) Jandarma Genel Komutanlığı Bakanlığa bağlıdır. Jandarma Genel Komutanı, Bakana karşı sorumludur.

Teşkilat ve kuruluş

MADDE 5- (1) Jandarma teşkilatı aşağıda belirtilen merkez ve taşra teşkilatı ile doğrudan merkeze bağlı birimlerden oluşur.

a) Merkez teşkilatı şunlardır:

- 1) Hukuk Hizmetleri Başkanlığı.
- 2) Mali Hizmetler Birimi Başkanlığı.
- 3) İç Denetim Birimi Başkanlığı.
- 4) Teftiş Kurulu Başkanlığı.
- 5) Asayiş Başkanlığı.
- 6) Personel Başkanlığı.
- 7) İstihbarat Başkanlığı.
- 8) Muhabere Elektronik Bilgi Sistemleri Başkanlığı.
- 9) Kriminal Daire Başkanlığı.
- 10) Havacılık Daire Başkanlığı.
- 11) Stratejik Gelişim ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı.
- 12) Eğitim ve Öğretim Daire Başkanlığı.
- 13) İstihbarat Okul Komutanlığı.
- 14) İstihbarat Grup Komutanlığı.

- 15) Personel Temin Merkez Komutanlığı.
- 16) Lojistik Komutanlığı.
- 17) Denetleme Grubu.
- 18) Destek Kıtaları Komutanlığı.
- 19) Sosyal tesisler birimleri.
- b) Taşra teşkilatı şunlardır:
 - 1) Jandarma bölge komutanlıkları.
 - 2) İl jandarma komutanlıkları.
 - 3) İlçe jandarma komutanlıkları.
 - 4) Komando alay/tabur/bölük komutanlıkları.
 - 5) Jandarma komando özel harekat tabur komutanlıkları.
 - 6) Asayiş komando bölük komutanlıkları.
- c) Doğrudan merkeze bağlı birimler şunlardır:
 - 1) Jandarma asayiş kolordu komutanlıkları.
 - 2) Eğitim ve öğretim birim ve kurumları.
 - 3) Komando tugay komutanlıkları.
 - 4) Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı (JÖAK).
 - 5) Havacılık grup/filo komutanlıkları.

Konuşlanma

MADDE 6- (1) Jandarma birimlerinin konuşlarının düzenlenmesinde, mülki taksimat esas alınır. Seferberlik ve savaşta kuvvet komutanlıkları emrine girecek birimlerin konuş yerleri, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça düzenlenir. Her düzeydeki jandarma birlikleri Bakan onayı ile kurulabilir.

(2) Sevk ve idare ihtiyaçları ile hizmette verim ve etkinliğin sağlanması amacıyla geçici olarak birden çok ili içine alan jandarma bölge komutanlığı kurulabilir. Bölge komutanı bölge teşkilatının konuşlu olduğu ilin valisine karşı sorumlu olarak görev yapar.

(3) Her ilde, o ilin adıyla anılan il jandarma komutanlıkları kurulur. Bir il sınırları içinde bulunan ve il jandarma komutanlığına bağlı jandarma birimleri, o il jandarmasını oluşturur.

(4) Her ilçede o ilçenin adıyla anılan ilçe jandarma komutanlıkları kurulur. Merkez ilçelerde kurulan ilçe jandarma komutanlıkları; il merkez jandarma komutanlığı olarak ve merkez ilçenin özel bir adı yoksa o ilin adıyla adlandırılır. Bir ilçe sınırları içinde bulunan ve ilçe jandarma komutanlığına bağlı jandarma birimleri, o ilçe jandarmasını oluşturur. İlçe jandarma komutanlıklarının sorumluluk alanı bir ya da birden çok karakol sorumluluk bölgesine ayrılabilir. Bu sorumluluk bölgeleri için oluşturulacak karakollar gerek kendi sorumluluk bölgelerinde gerekse ilçe jandarma komutanlığı merkezinde ve merkez karakolundan ayrı olarak konuşlandırılabilir.

(5) Karakollar, sorumluluk alanlarının merkezi bir yerinde ya da karakol bölgesindeki yurttaşların kolayca gelip gidebileceği, merkeze yakın bir mahalle, köy, kasaba ya da ulaşım kolaylığı olan bir yerde konuşlandırılabilir. Karakol sorumluluk bölgesinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar gözönünde tutulur.

- a) Emniyet ve asayiş durumu.
- b) Suç oranları, suç haritaları gibi benzeri suç analizlerinin sonuçları.
- c) İlçenin coğrafi durumu, ekonomik şartlar ve kamu hizmetlerinin gerekleri.
- ç) Yerleşim alanlarının durumu.
- d) Nüfus yoğunluğu.
- e) Ulaşım durumu.
- f) Sosyal ve kültürel gelişimi ve benzeri özellikler.

(6) Güvenlik, koruma, disiplin ve gözetleme amacıyla bir amir emrinde jandarma karakolları kurulur. Jandarmanın görev ve sorumluluk alanı içinde; karakollardan çıkartılan devriyelerle emniyeti sağlanamayan, kritik yerlerin kontrol ve emniyet altında bulundurulmasını sağlamak için daimi veya geçici karakollar ya da jandarma asayiş noktaları adıyla konuşlandırılan, daimi olanları kadrolarda gösterilen asayiş karakolları kurulur. Geçici karakolların ve jandarma asayiş noktalarının kuvveti il jandarma komutanlığınca kuvvet tasarrufu yoluyla sağlanır.⁽¹⁾

(7) Karakolların sorumluluk bölgeleri il jandarma komutanının önerisi üzerine valinin onayı, karakolların konuş yerleri ise Bakan onayı ile belirlenir. Geçici asayiş karakolları ile jandarma asayiş noktaları, il jandarma komutanının önerisi üzerine valinin onayıyla teşkil edilir.⁽¹⁾

ÜÇÜNCÜ KISIM

Jandarma Genel Komutanlığının Görevleri, Sorumluluk Alanı ve Yetkileri

BİRİNCİ BÖLÜM

Görev ve Sorumluluk Alanı

Genel esaslar

MADDE 7- (1) Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı, polis ve sahil güvenlik teşkilatının görev alanının dışı olup, bu alanlar il ve ilçe belediye sınırları dışında kalan ya da polis ve sahil güvenlik teşkilatı bulunmayan yerlerdir. Ancak, belediye sınırları içinde olmakla birlikte, hizmet gerekleri bakımından uygun görülen yerler, jandarmanın görev ve sorumluluk alanı olarak belirlenebilir. Bakanın kararıyla bir il veya ilçenin tamamı polis ya da jandarma görev ve sorumluluk alanı olarak belirlenebilir.

Görev sınırı

MADDE 8- (1) Jandarmanın görevleri şunlardır:

a) Mülki görevler: Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumlarının dış korumalarını sağlamak, trafik hizmetlerini yürütmek, arama kurtarma görevlerini yapmak, hassas ve kritik öneme sahip tesislerin korunmasına ilişkin önlemleri ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde sağlamak, bu fıkranın (b) ve (c) bentlerinde belirtilen görevler dışında kalan ve mevzuat hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla jandarmaya verilen görevleri yapmak.

(1) 4/4/2020 tarihli ve 31089 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2361 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 2 nci maddesiyle, bu fıkralarda yer alan “jandarma hizmet merkezleri” ibareleri “jandarma asayiş noktaları” şeklinde değiştirilmiş ve altıncı fıkranın son cümlesine “Geçici karakolların” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve jandarma asayiş noktalarının” ibaresi eklenmiştir.

b) Adli görevler: İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek.

c) Askeri görevler: Seferberlik ve savaş hallerinde Bakanlar Kurulunun uygun gördüğü bölümleriyle kuvvet komutanlıkları emrinde görev icra etmek ile Genelkurmay Başkanının talebi üzerine Bakanın, illerde ise garnizon komutanının talebi ve valinin onayıyla verilen askeri görevleri icra etmek.

(2) Kanunlar ve diğer mevzuat hükümleri ile bunlara dayalı olarak yetkili makamlarca verilen emir ve kararlarda öngörülme-yen hiçbir görev jandarmadan istenemez.

Jandarmanın görev alanı sayılacak haller

MADDE 9- (1) Jandarma sorumluluk alanı dışında olmakla birlikte;

a) Polis teşkilatı kurulmamış olması nedeniyle,

b) Özel kolluk kuruluşlarının sorumluluk alanına giren yerlerde, jandarmayı ilgilendiren ihlal ya da suç işlenmesi nedeniyle,

c) Özel kolluk kuruluşlarının sorumluluk alanına giren konularda, bu kuruluş ve kuvvetlerin yokluğundan ötürü meydana gelen ihlal ya da suçlar nedeniyle,

jandarmanın görevlendirilmesi ya da kendiliğinden olaya elkoyması mümkündür. Bu gibi durumlarda jandarmanın görev yaptığı o yer, jandarmanın görev alanı sayılır.

(2) Kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine ait kurum ve kuruluşların, kendi tesis ve yapılarının iç güvenliğinin sağlanması, bu kurum ve kuruluşlarca kendi mevzuatına göre yürütülür. Özel hallerde, geçici olarak koruma ve kollama görevi verilmesi hususunda mülki amirin yetkisi saklıdır.

Jandarma birimlerinin sorumluluk alanının belirlenmesi

MADDE 10- (1) Kolluk birimlerinin personel, araç ve gereç imkânları ile hizmet gerekleri gözönünde bulundurularak belediye sınırları dışında kalan yerlerden bir kısmı polisin görev alanı; belediye sınırları içinde olmakla birlikte şehir meskûn alanlarına uzak bazı yerler ise jandarmanın görev alanı olarak tespit edilebilir.

(2) Birinci fıkrada belirlenen esaslara göre; il ve ilçelerdeki jandarma ve polis sorumluluk alanlarının sınırları, ilçelerde kaymakam, illerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısı başkanlığında jandarma ve emniyet temsilcilerinin katılacağı bir komisyon tarafından belirlenir. Komisyon, vali veya kaymakamın çağrısı üzerine toplanır. Büyükşehir, il veya ilçe belediyesi kurulması, kaldırılması ya da kentleşme veya diğer sebeplerle sınırlarda değişiklik olması halinde, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde sorumluluk alanları yeniden düzenlenir.

(3) Komisyon tarafından alınan kararlar İçişleri Bakanının onayıyla yürürlüğe girer. Belirlenen sorumluluk alanlarının sınırları karara eklenen bir harita veya kroki üzerinde gösterilir.⁽¹⁾

(4) Sorumluluk alanlarının sınırlarının belirlenmesinde kolluk birimleri arasındaki anlaşmazlıklar, mülki amir tarafından kesin olarak çözümlenir.

(5) Sorumluluk alanını belirleyen karar doğrultusunda devir ve teslim ile ilgili işlemler en geç üç ay içerisinde tamamlanır.

(1) 25/10/2019 tarihli ve 30929 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1721 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 1 inci maddesiyle bu fıkra da yer alan “mülki amirin” ibaresi “İçişleri Bakanının” şeklinde değiştirilmiştir.